

Интервю Цветан Василев, председател на Надзорния съвет на Корпоративна търговска банка

- Корпоративна търговска банка навършва 15 години. Каква оценка ще дадете на банката за това време?

15 години са и много и малко. От гледна точка на историята това време е нищо, но от гледна точка на историята на модерната българска банкова система, тези години почти покриват изцяло нейното възникване и развитие. Така че Корпоративна търговска банка е връстник на всички останали банки създадени в началото на 90-те години. Времето, което измина от тогава няма как да не бъде разделено на два периода – периода до приватизацията на банката и след това. Аз мога да говоря само за периода след приватизацията. КТБ се наложи като една от най-успешните банкови институции. От 2003 г. до момента банката е в първата десетка по активи, а по капиталови показатели – в първата тройка. Обемът на активите е нараснал над 200 пъти за тези 9 години след приватизацията, а собственият капитал е нараснал 20 пъти. Мениджмънтът на банката следва една определена философия през целия този период и тя е персонален подход към всеки един клиент независимо от това колко голям е той. Ние не само продаваме продукти, ние решаваме определени проблеми на нашите клиенти. Поради тази причина текуеществото на клиентите е минимално.

- Високо качество на кредитите, ръст в приходите, по-висока печалба. Как се постига това в условията на икономическа криза?

Банката е една система, в която има сериозен инерционен момент. Затова тя трябва да се настройва. КТБ в момента е настроена в един оптимален модел и по всички основни показатели – ликвидност, доходност, съотношение на кредитния портфейл към общия размер на активите. Освен това адаптацията на банката към днешните кризисни условия е направена още със залагането на самите насоки на стратегическото ѝ развитие. Ние винаги сме залагали на друг подход – на присъствие в основните отрасли на устойчивото развитие – енергетика и инфраструктура. А именно тези отрасли са най-малко засегнати от кризата. Адаптирането към днешната криза на практика започна в банката в края на 2007 г. с реструктуриране на кредитния портфейл, намаляване на дела на финансирането в предприемаческия бизнес – строителство и развитие на терени. Тези мерки тогава ни предпазиха от по-сериозни проблеми. Освен това банката никога не е била ориентирана към банкиране на дребно. Това пък я прави особено ефективна, защото с много малко персонал ние успяваме да управляваме сериозен обем от активи. Това ни дава ред преимущества пред останалите банкови институции.

- Колко време още ще се задържат високите лихви по депозитите?

Още преди време съм изказвал твърдото убеждение на ръководството на Корпоративна търговска банка, че ние няма да участваме в надпреварата за високите лихви по депозитите. КТБ не е променила лихвената си политика и то от години. Високите лихви по депозитите влияят негативно на реалния сектор. Аз лично смятам, че надпреварата за депозити ще намалее с поизчистване на рефинансиранията на чуждите банки. След изчистването ще намалее и

напрежението на пазара. Така че към момента ние следваме една далеч по-уморена политика и се надяваме тази лихвена експанзия да затихне до края на тази година.

- Това означава ли, че от началото на 2010 г. ще се обърне тенденцията и ще се разхлабят условията по банковото финансиране?

Това ще зависи от потребностите на реалния сектор, но при всички случаи банките ще бъдат по предпазливи, особено в частта по банкирането на дребно. Аз самият считам, че потребителските кредити не трябва да бъдат така безразборно раздавани, каквото практика наблюдавахме през последните 2-3 години. На практика именно това е част от предпоставките за създаване на кризисна ситуация в България.

- Има ли сектори от икономиката, които сте спрели да финансирате?

Ние се въздържахме от финансиране на строителство в момента. Трудно финансираме нови проекти предвид стагнацията на пазара. Естествено е кризата в строителството да е в резултат на намаленото спекулативно търсене. Всъщност една от причините България да е сравнително малко засегната от кризата е сравнително по-малките размери на този строителен балон в сравнение с другите страни. Това ни спасява от много негативни последици. Корпоративна търговска банка за разлика от мнозинството други банки никога не е поставяла чисто формално условия за финансиране на проекти и за ипотечни кредити. Ние винаги сме изхождали от максимален размер на ценовия риск, който можем да поемем например по съответните райони на София. Банката е финансирала проекти, в които себестойността в определени райони не надвишава определена цена, т.е. ние не сме финансирали проекти, в които стойността на земята върху единица разгъната площ е неразумно висока и спекулативна и поради тази причина в момента финансираните от нас проекти са с относително добра цена и в никакъв случай пазарът не ги е подминал. Т.е. те са горе-долу на приличните стойности на пазара – 450-550 EUR, които аз считам че са нереално ниски цени предвид факта, че покриват само себестойността на строителството. Затова нас не ни притесняват по-ниските цени на имотите, а ниската ликвидност на този пазар в момента. За сметка на това пък много активно финансираме фирми, които изпълняват обществени поръчки, фирми, които участват в инфраструктурни проекти, фирми, които имат осигурен износ. Ние дори увеличаваме финансирането в такъв тип дейности.

- КТБ също се отказа от раздаването на дивиденди. Какъв е ефектът от едно такова решение за банката и за акционерите?

По принцип решението не е нито некоректно, нито изненадващо. Ние сме абсолютно коректни към нашите акционери, особено към миноритарните по простата причина, че решението за нераздаване на дивидент за следващите 5 години е вписано в проспекта на банката за първично публично предлагане. Освен това капитализирането на печалбата се налага заради изискването за капиталова адекватност и допълнителни резерви. Но акционерите на банката никога не биха отказали разпределяне на дивидент ако се получи излишък

на капитала. И в този смисъл независимо, че имаме решение да не разпределяме дивидент, ако резултатите на банката към края на 2009 г. са достатъчно добри, то тогава бихме могли да преразгледаме това решение и да предложим разпределение на дивидент.

- Ще настъпят ли промени в управлението на КТБ след прехвърлянето на 30% от капитала на Държавния общ резервен фонд на Султаната на Оман?

Не, изрично мое условие беше запазване стратегията на развитие на банката. А самата стратегия на КТБ, освен добрите ни резултати разбира се, е сред причините фондът да инвестира в банката.

- КТБ има ли проблеми с необслужвани ипотечни кредити?

При нас ипотечни кредити почти няма. Над 99% от кредитния ни портфейл са корпоративни кредити, а обемът на "лошите" кредити е под 0.2%. Затова и финансовите ни резултати са толкова добри.

- Каква ще е 2009 г. за българската икономика и в частност за банковия сектор?

Няма да бъде особено добра. До каква степен ще се разрази кризата ще е функция на вътрешни и външни фактори. Външните фактори бих ги разделил на външни субективни и външни обективни. Обективните са тези, които са свързани с дълбочината и развитието на кризата навън. Ако сигналите са определено изправени на вълната, това означава че негативните рефлексии ще намаляват и дълбочината на кризата при нас ще се отмества. Но ако там нещата продължат надолу, последствията при нас ще бъдат още по-негативни. Субективните бих ги свел до възможността на държавната власт да осигури нормално средствата по европейските фондове. А вече вътрешните фактори бих ги свел до ефективността на управлението и инвестиционната политика на правителството. Към днешна дата ролята на държавата в икономиката се увеличава още повече.

- Има ли индикации на капиталовия пазар за подобряване на икономиката?

Фондовата борса по принцип е индикатор за това какво се случва в реалната икономика, но това в България не е така. Според мен, у нас инвестиционната култура все още е много ниска. Българинът още не е свикнал да инвестира на свой риск.

- В каква посока трябва да работи новото правителство?

Аз не съм видял нищо конкретно в програмите на политическите партии. Какъв ще бъде форматът на новото правителство също не е ясно. Важно ще бъде новото правителство да подобри отношенията с Европа, да ускори процесите по усвояване на фондовете, защото те са една от възможностите за неутрализиране на негативните влияния на кризата. Много важно е да се

подобри и работата на правителството с бизнеса, защото не е редно да има  
Китайска стена между тях.